

RECTORAT

ROMÂNIA
UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI CLUJ-NAPOCA

Str. Mihail Kogălniceanu, nr. 1, 400084 Cluj-Napoca
Tel. (00) 40 - 264 - 40.53.00*; 40.53.01; 40.53.02 ; 40.53.22
Fax: 40 - 264 - 59.19.06
E-mail: staff@staff.ubbcluj.ro

Nr. 1.792 din 5 februarie 2008

Competitivitatea Universității Babeș-Bolyai

Probleme, soluții, perspective, acțiuni

Fenomenul de **masificare a învățământului superior** a apărut de mai multe decenii în țările occidentale, iar după 1990 a început să se manifeste și în România. Acest fenomen a schimbat drastic peisajul. Toate universitățile, indiferent că sunt vechi de aproape 1000 de ani sau recent înființate, sunt obligate să concureze pentru atragerea de personal înalt calificat, pentru atragerea de studenți și pentru atragerea de fonduri. Haosul relativ creat cere eforturi de ordonare a lucrurilor. Se formulează criterii și standarde de calitate, și chiar au apărut noi domenii, să le numim științifice, ca "higher education", asigurarea calitatii, sau scientometria. Inevitabil, au apărut clasamente ale universităților, precum și controversele privind acestea, controverse pornind de la ideea că lucrurile atât de complexe sunt greu de cuantificat, iar agregarea mai multor indicatori în așa fel încât câteva condiții de bun simț să fie satisfăcute este o imposibilitate matematică.

Nu este însă nici pe departe scopul acestui scurt material să se lanseze într-o astfel de dezbatere. În fond, **crearea de standarde și metrici** este necesară pentru analiza performanțelor organizațiilor de orice fel. Aceste clasamente există, sunt din ce în ce mai multe, iar unele, cum ar fi *Academic Ranking of World Universities* compilat de Shanghai Jiao Tong University sau *The Times Higher Education - QS World University Rankings* au o semnificativă notorietate, fiind citate de presa de mare tiraj. Mai mult, la aceste clasamente se uita tinerii din toată lumea în căutarea unei universități la care să studieze, absolvenții în căutarea unui loc de muncă prestigios, administratorii firmele importante care caută să angajeze personal competent, precum și guvernele și fundațiile care distribuie finanțarea. Este cu totul justificat că UBB și-a propus la începutul anului 2006 ca în câțiva ani să ajungă între primele 500 de universități din lume în clasificarea Shanghai; nu credem că mai e nevoie să repetăm argumentele.

Asadar, în cadrul UBB, dezbaterile privind **ierarhizarile** are deja vechime, iar echipa de la **Departamentul Calitatii și Competitivitatii** va continua activitatea de informare și popularizare privind criteriile și metodologiile care stau la baza diferitelor clasamente internaționale, precum și urmărirea poziției universității noastre în aceste clasamente. De asemenea, membrii ai UBB participă activ la eforturile de la CNCISIS și CNFIS de elaborare a unor clasamente naționale ale universităților și facultăților, care să stea la baza deciziilor guvernamentale privind finanțarea învățământului superior și a cercetării științifice. Asadar experiența acumulată la UBB ne permite tragerea unor concluzii și propunerea și de soluții.

Principalele criterii care stau la baza clasamentelor internaționale se referă, cu diferite formulări și ponderi, la următoarele:

- 1) **Cercetarea științifică (per capita) a membrilor universității și impactul acesteia.** Aproape fără excepție, sunt preluate și analizate informațiile privind publicațiile și citările adunate în bazele de

date de la Thompson Scientific (ISI). In ultimul timp, pe acest segment concureaza SCImago Journal & Country Rank (SJR), care se foloseste de informatiile adunate in baza de date Scopus® (Elsevier B.V.).

- 2) **Calitatea absolventilor universitatii.** De la caz la caz, se iau in considerare premii importante (Nobel, Fields) obtinute de acestia si pozitii de varf ocupate la marile companii internationale, doctorate sustinute, studii finalizate cu diplome.
- 3) **Atentia acordata studentilor.** Aici se includ aprecieri privind calitatea predarii, raportul dintre numarul cadrelor didactice si cel al studentilor (criteriul de dimensiune), calitatea infrastructurii (cladiri, laboratoare, biblioteci, dormitoare) si a serviciilor administrative, burse, accesul la resurse ITC. In general se folosesc chestionare completate de student (evaluarea cursurilor, „student satisfaction surveys”), precum si evaluari colegiale (peer-reviews).

In afara de cele de mai sus, nu este deloc de neglijat **prezenta pe internet a universitatii**. Nu numai ca o parte din informatiile necesare clasificarilor sunt luate de pe website-uri universitatilor, ci exista chiar clasamente ale acestor site-uri, cum ar fi „Webometrics Ranking of World Universities” produs de Cybermetrics Lab din Spania. Anexam o prezentare a acestui clasament și **propuneri** de îmbunătățiri a website-ului UBB.

Criteriile si metodologiile pe baza carora sunt intocmite clasamentele vor fi prezentate in detaliu in **Buletinul Departamentul Calitatii si Competitivitatii**. De asemenea, acest departament, aflat in coordonarea **Consiliului Calitatii**, se ocupa de aspectele administrative privind evaluarea cursurilor de catre student, evaluarile colegiale, si aplica chestionare de tipul “de ce alegem UBB” sau „student satisfaction survey”.

UBB face de mai multi ani eforturi sustinute de crestere a calitatii si competitivitatii. Toti stim foarte bine ca universitatea noastra sa se afla in **competitie cu alte universitati** si chiar cu diferiti angajatori pe plan local, regional, national si international pentru atragerea studentilor si a cadrelor didactice si de cercetare.

Concurenta e binevenita, cu conditia sa fie onesta. Aceasta ar trebui sa duca la cresterea calitatii pe plan regional si national. Este clar insa ca operam intr-un context nu tocmai prielnic. Din pacate, inca sunt multi (atat angajatori cat si angajati) care au nevoie doar de o **diploma**, nu neaparat de **competente**. Trebuie totusi sa rezistam tentatiei de a atrage studenti prin alinierea la nivelul cel mai de jos al exigentelor. Mai trebuie spus ca unii colegi aleg chiar sa “ajute” concurenta, ajungandu-se sa se intocmeasca dosare de acreditare prin subterfugii. Eforturile UBB de a fideliza angajatii par sa nu aiba încă succesul scontat.

Nici **Codul Muncii** nu e de natura sa stimuleze performanta. Odata ce o persoana intra in universitate ca tanar asistent, e foarte probabil ca ramane acolo pana la pensie, fiind suficienta doar o minima activitate didactica, ceea ce este cu totul contrar practicii din tarile occidentale. Nimeni si nimic nu poate impinge pe cineva sa performeze in cercetare, in afara propriei ambitii profesionale. Nici faptul ca la majoritatea concursurilor pentru posturi la UBB se prezinta un singur candidat nu este acceptabil.

In martie 2006 a fost lansat programul **UBB 500**. Indeplinirea acestui program necesita o crestere semnificativa a productiei cercetare, materializate in **lucrari indexate ISI și în alte sisteme de recunoaștere internațională relative la domeniu**. Cheia succesului, suntem convinsi, consta in modul in care vom reusi pe de o parte sa stimulam cadrele didactice si cercetatorii pe care-i avem deja, si pe de alta parte, sa formam si sa atragem noi specialisti. Vom face mai jos cateva observatii si propuneri in acest sens.

Ocuparea de posturi vacante ca titular

Posturile vacante se ocupă cu **titulari** în funcție de performanțele candidaților în cercetarea științifică și sub condiția unei contribuții măsurabile la ameliorarea poziției facultății respective și a Universității Babeș-Bolyai în ierarhizările naționale și internaționale. **Prorectorul responsabil cu resursele umane și Comisia de Resurse Umane a Senatului** vor promova, împreună cu consiliile profesionale și comisiile de concurs, criterii corespunzătoare (din hotărârea Consiliului de Administrație, nr. 1.602 din 4 februarie 2008).

Ocuparea de posturi vacante ca asociat

Angajarea pe post de **cadru didactic asociat** se face prin concurs prevăzut de legislație, considerând performanța candidaților în cercetarea științifică și sub condiția unei contribuții măsurabile la ameliorarea poziției facultății respective și a Universității Babeș-Bolyai în ierarhizările naționale și internaționale. Pentru fiecare an academic, dosarele se examinează, după aprobarea de către **Consiliile profesionale**, de către **Prorectorul responsabil cu resursele umane și Comisia de Resurse Umane a Senatului**, înainte de aprobarea de către **Consiliul de Administrație** și de către **Senatul** Universității Babeș-Bolyai (din hotărârea Consiliului de Administrație, nr. 1.602 din 4 februarie 2008).

Ocuparea de posturi didactice în Extensiile Universității

Fiecare **Extensiune** trebuie să contribuie, cu publicații recunoscute în sistemele de evaluare internaționale, la atingerea obiectivului **UBB 500**, iar evaluarea anuală a activităților individuale și instituționale va include acest parametru.

Orice nou angajat în **Extensiuni** trebuie să dispună de calificare competitivă și să ofere, inclusiv în scris, garanția că va contribui, cu publicații recunoscute internațional, la consolidarea poziției facultății respective și a Universității Babeș-Bolyai în ierarhizările universitare (din hotărârea Consiliului de Administrație, nr. 1.601 din 4 februarie 2008).

Studiile de doctorat

Institutul de Studii Doctorale va promova măsuri și reglementări pentru participarea doctoranzilor la sporirea producției științifice recunoscută internațional a Universității Babeș-Bolyai (din Notificarea nr. 36 din 7 ianuarie 2008). Doctoratul cu frecvență este condiționat de contract, care include obligația de elaborare de lucrări și de publicare în sisteme recunoscute internațional.

Criterii de acordare a doctoratului și a titlurilor didactice la UBB

În O.M. nr. 5098/03.10.2005 și nr. 5099/03.10.2005 sunt prevăzute standardele minimale pentru acordarea titlurilor de profesor și de conferențiar. La unele din comisiile de specialitate (CNATDCU) aceste cerințe au fost întărite, dar nu la toate. Credem că trebuie să existe cerințe privitoare la întreaga activitate științifică, nu numai la cea din ultimii 5 ani, precum și standarde clare privind impactul, evidentiat prin citări în sistemul ISI sau alte sisteme de recunoaștere internațională, relative la domeniu. Este o urgență ca la UBB să se elaboreze seturi adecvate de criterii pentru fiecare domeniu de cercetare în parte și pentru fiecare nivel – de la doctorat la prelungiri de activitate și acordarea titlului de profesor consultant, iar aceste cerințe să se aplice cu consecvență.

Activitatea cercetătorilor

Raportul anual de activitate al fiecărui cercetător va conține, ca punct distinct, „publicații relevante în sistemul de recunoaștere internațională”, care condiționează calificativul și nivelul salarizării. La angajarea pe post a cercetătorului se prevede obligația precisă a publicării de rezultate ale cercetării în cadrul recunoscut internațional.

Punctajele de salarizare

In teorie acestea se stabilesc in urma completarii fiselor de evaluare. In practica, aceste punctaje sunt confidentiale, deci nu se poate verifica deocamdata daca criteriile au fost aplicate intocmai.

Salarii si gradatii de merit; Premiile UBB

Este necesara stabilirea unor **criterii clare** pentru fiecare domeniu; este recomandabil ca unele premii sa se acorde in urma unui concurs.

Scoaterea la concurs a posturilor vacante

Exista practica de a se scoate la concurs un post vacant doar atunci cind este deja cunoscut cel putin un candidat. Nu este de mirare ca acesta devine de obicei singurul candidat. Este necesara publicarea ritmica a posturilor si ocuparea lor daca se prezinta candidati care satisfac conditiile. **Propunem** ca posturile vacante sa fie publicate si in strainatate.

Granturi

Veniturile pot si trebuie sa fie suplimentate prin granturi de cercetare si prin cercetari stiintifice recunoscute si aplicate.

Bibliografie si resurse online

1. UBB – STRATEGIC ŞI OPERAŢIONAL. CONSILIUL ACADEMIC: PROIECT, REALIZĂRI, PERSPECTIVE 2004-2008. Editori: Wolfgang W. Breckner şi Eunicia Trif. Presa Universitara Clujeana 2007.
2. Marga, A.: *Schimbare, codificare, competitivitate* (proiect managerial), decembrie 2007
3. Agachi, P.S.; Moraru, C.: *Performante si clasificari internationale. Metodologie de aplicare*, UNESCO-CEPES, Bucuresti 22.03.2005.
4. Agachi, P.S.; Nica, P.: *Ierarhizarea universitatilor din Romania. Metodologie de aplicare*.
5. David, D.: *Despre cercetare si cercetari*. Buletinul Informativ al Departamentului CDI. Nr. 2, 2007, p. 2-4.
6. REGULAMENT PRIVIND OCUPAREA POSTURILOR DIDACTICE IN UBB, 10 aprilie 2006.
7. Colectia Buletinului Informativ al Departamentului CDI al UBB. (Bucur, I. redactor sef).
8. Thomson Scientific (ISI), <http://scientific.thomson.com/>
9. SCImago Journal & Country Rank, <http://www.scimagojr.com/>
10. Webometrics Ranking of World Universities, <http://www.webometrics.info/>
11. University Metrics, <http://www.universitymetrics.com/tiki-index.php>
12. The Times Higher Education Supplement - QS World University Rankings, <http://www.topuniversities.com/worlduniversityrankings/>
13. Academic Ranking of World Universities (Institute of Higher Education, Shanghai Jiao Tong University), <http://www.arwu.org/>
14. Ad Astra-Proiect online pentru comunitatea stiintifica romaneasca, <http://www.ad-astra.ro/>

Prorector,
Andrei Mărcuş